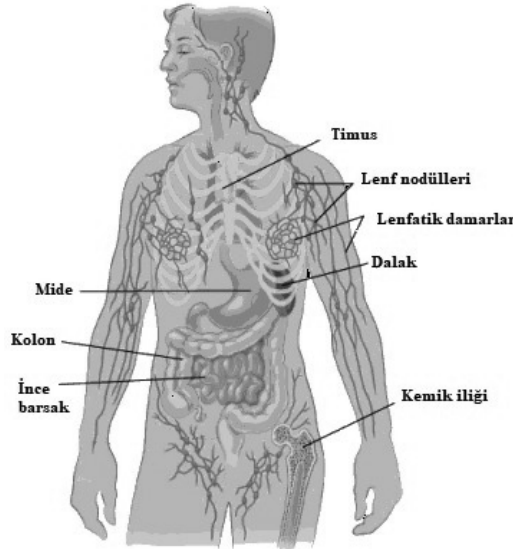

Bölüm 3

DALAK BİYOKİMYASI

Zerrin KUTLU³

Dalak, hematolojik ve retiküloendotelial sistemlerin en önemli organlarından biridir. Yerleşim olarak 9. ve 12. torakal vertebra düzeyinde, sol üst batın kadranının arka bölümünde yer almaktadır (1). İntraperitoneal bir organ olan dalak, yaklaşık olarak 100-200 g ağırlığında ve 10-12 cm uzunluğundadır (2). Palpabl değildir (Şekil1). Konveks dış yüzü diafragma, konkav olan iç yüzü mide fundusu, pankreas, sol kolonun splenik fleksurası ve sol böbrek ile komşudur. Peritonla sarılıdır ve gastrosplenik ligaman, splenorenal ligaman, splenofrenik ligaman, splenokolik ligaman gibi çeşitli ligamentlerle sabitlenmiştir (1).

Şekil 1. Dalağının vücuttaki yerleşimi

³ Uzman Doktor, Atatürk Üniversitesi Eczacılık Fakültesi Biyokimya AD, kutluzerrin@atauni.edu.tr

- IV. **Ultrasonografi:** Batın içi solid organ incelemelerinde hastaya hiç zarar vermeyen USG en kullanışlı yöntemdir. Yapan kişinin tecrübesine bağlı olması en önemli dezavantajıdır.
- V. **MR ve BT:** Her ikisi de dalaktaki kistik lezyonların nodüler lezyonların incelenmesinde, dalağın kendi anatomik yapısının incelenmesinin yanında komşu organ ve yapılarla komşuluğunun incelenmesinde başvurulacak radyolojik bir inceleme yöntemidir.
- VI. **Eritrosit yarılanma ömrü:** Kırmızı pulpa yaşlanmış ve görevi bitmiş eritrositleri süzerek dolaşımdan uzaklaştırma görevini üstlenmiş bir organdır. Şüphesiz ki eritrosit ömrünün etkilendiği her türlü hastalık durumunda dalakta değişiklikler meydana gelmektedir.
- VII. **Anjiyografi:** Damarsal yapı incelenmesinde kullanılan anjiyografi dalak travmalarında abondan kanama kontrolü için kullanılmaktadır
- VIII. **Splenoportografi:** Portal sistem venöz dolum ve basınçlarını incelediğimiz bu yöntem portal hipertansiyon tanısında da kullanılır.
- IX. İmmunolojik tetkikler

KAYNAKLAR

1. Anatomy and Physiology, BC Open Textbook, Chapter 21, The Lymphatic and Immune System.
2. Pivkin IG, Peng Z, Karniadakis GE et al. Biomechanics of red blood cells in human spleen and consequences for physiology and disease. PNAS. 2016;113(28):7804-7809
3. Kapila V, Tuma F. Physiology, Spleen. StatPearls. 2018
4. Li H, Lu L, Li X et al. Mechanics of diseased red blood cells in human spleen and consequences for hereditary blood disorders. PANS. 2018;115(38):9574-9579.
5. Bronte V, Pittet M. The spleen in local and systemic regulation of immunity. Immunity. 2013;39(14):806-818.
6. Golub R, Tan J, Watanabe T et al. Origin and immunological function of spleen stromal cells. Trends in Immunology. 2018;39(6); 503-514
7. Hall JE.2017. Vücudun enfeksiyon direnci. Berrak Çağlayan Yeğen (Ed.), Tıbbi Fizyoloji (s.459). İstanbul:Güneş Tıp Kitabevleri.
8. Mebius RE, Kraal G. Structure and function of the spleen. Nat Rev Immunol. 2005;5(8):606-616.
9. Petroianu A. 2011. The spleen. Bentham Science Publishers, Hilversum, The Netherlands.
10. Silva HB, Fonseca R, Pereira RM et al. Splenic macrophage subsets and their function during blood-borne infections. Frontiers in Immunology. 2015;6:1-9
11. Buffet PA, Milon G, Brousse V et al. Ex vivo perfusion of human spleens maintains clearing and processing functions. Blood.2006;107(9):3745-3752.